

Suvi Ritola

Kokonaiseläke 2007

Työeläke, kansaneläke ja verotus

Eläketurvakeskuksen katsauksia
2007:1

Eläketurvakeskus • Pensionskyddscentralen

KATSAUKSIA

Suvi Ritola

Kokonaiseläke 2007

Työeläke, kansaneläke ja verotus

Eläketurvakeskuksen katsauksia
2007:1

Eläketurvakeskus • Pensionsmyndigheten

KATSAUKSIA

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511 • Faksi (09) 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511 • Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 Eläketurvakeskus Finland

Tel. +358 10 7511 • Fax +358 9 148 1172

Edita Prima Oy

Helsinki 2007

ISSN 1236-7737

ABSTRAKTI

Katsauksessa on koottu yhteen kokonaiseläkkeeseen vaikuttavien osien määräytyminen vuonna 2007. Esimerkkitaulukoiden avulla on esitetty, miten kokonaisnettoeläke muodostuu eri tulotasoilla. Katsauksessa on tarkasteltu työeläkkeen sekä kansaneläkkeen ja sen lisien määräytymistä ja eläkkeiden verotusta kyseisenä vuonna. Eläkkeiden verotuksen yhteydessä on tarkasteltu verotusta yleisemminkin ja vertailtu eläkkeensaajien vero- ja maksurasitetta eri tulotasoilla palkansaajien vastaavaan.

Kansaneläkejärjestelmän etuuksia tarkistettiin vuoden 2007 alussa 1,7 prosenttia. Täysi kansaneläke yksinäiselle ensimmäisessä kuntaryhmässä on nyt 524,85 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 463,28 euroa.

Maksussa olevien työeläkkeiden indeksikorotus oli 2,2 prosenttia. Palkkakerroin, jolla muun muassa työansiot tarkistetaan eläkettä määrättäessä, nousi 3,5 prosenttia. Vuoden 2007 alusta tuli voimaan uusi yksityisen sektorin palkansaajien eläkelait yhdistävä Työntekijän eläkelaki, TyEL. Uudistus on pääasiassa lakitekninen, eikä sillä ole merkittäviä vaikutuksia eläkkeen määräytymiseen.

Ansiotuloverotuksen keveneminen jatkuu tulopoliittisessa sopimuksessa vuosille 2005–2007 sovitun kokonaisuuden mukaisesti. Valtionverotuksen tuloveroasteikon tulorajaa korotettiin ylimmässä tuloluokassa ja asteikkoon tehtiin kahden prosentin inflaatiotarkistus. Marginaaliveroprosentteja alennettiin ylimmässä ja toiseksi ylimmässä tuloluokassa. Tuloveroasteikko muuttui neliportaiseksi, kun asteikon toinen tuloluokka poistettiin kokonaan.

Eläketulovähennys, joka takaa pienten eläkkeiden verottomuuden, nousee kansaneläkkeiden indeksitarkistuksen mukaisesti. Vuonna 2006 käyttöön otettua valtionverotuksen ansiotulovähennystä korotetaan ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä alennetaan veronkevennysten kompensoimiseksi kunnille.

Työeläkemaksu alle 53-vuotiailta on 4,3 prosenttia ja 53–68-vuotiailta 5,4 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu pysyy 0,58 prosentissa. Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu on palkansaajalla 1,28 prosenttia ja päivärahamaksu 0,75 prosenttia. Yrittäjän päivärahamaksu on 0,91 prosenttia. Eläkkeensaaja maksaa 1,45 prosentin suuruista sairaanhoitomaksua.

Yksinäinen eläkkeensaaja maksaa vuonna 2007 veroja 1 000 euron eläkkeestä 14,4 prosenttia, 2 000 euron eläkkeestä 27,2 prosenttia ja 3 000 euron eläkkeestä 32,1 prosenttia. Pelkkää kansaneläkettä saavalla, joka ei maksa eläkkeestään veroa, nettoeläke nousee 1,7 prosenttia vuonna 2007. Noin tuhannen euron bruttoeläkettä saavalla käteen jäävä eläke nousee edellisestä vuodesta indeksikorotuksen ja verotuksen seurauksena nimellisesti noin 2,3 prosenttia, 2 000 euron eläkettä saavalla 3,0 prosenttia ja 3 000 euron eläkettä saavalla 2,9 prosenttia.

ABSTRACT

The review brings together the components which affect the determination of the total pension in 2007. Example tables show how the total pension is built up at different income levels. The review surveys the determination of the earnings-related pension and of the national pension and its supplements as well as the taxation of pensions in the relevant year. In connection with the taxation of pensions taxation has been studied also more generally and comparisons made of pension recipients' tax and contribution burden at different income levels in relation to those of wage earners.

The benefits of the national pension scheme were revalued by 1.7 per cent at the beginning of 2007. The full national pension for a single person in the first category of municipalities is now 524.85 euros and in the second category of municipalities 463.28 euros.

Earnings-related pensions in payment were revalued by 2.2 per cent. The wage coefficient, which is used, for instance, to revalue earnings when determining the pension, increased by 3.5 per cent. From the beginning of 2007 the new Employees Pensions Act (TyEL), which unifies the private-sector pension acts for employees, took effect. The reform is mostly related to technical legislative procedure and has no significant effect on pension determination.

Relieving of earnings taxation continues according to the overall plan agreed on in the income policy agreement for 2005–2007. The earnings limit in the tax scale for the national taxation was increased in the highest income category and a two per cent inflation adjustment was made to the tax scale. The marginal tax rates were lowered in the highest and second-highest income categories. The income tax scale now has four levels, as the second income category in the tax scale was eliminated altogether.

The pension income deduction, which secures the tax exemption of small pensions, increases in line with the revaluation of the national pensions. The earnings deduction in the national taxation, which was introduced in 2006, is increased and the earnings deduction in the municipal taxation is decreased to compensate the municipalities for the tax relieves.

The pension contribution for those aged less than 53 is 4.3 per cent and for those aged 53–68 5.4 per cent. The employee's unemployment insurance contribution stays at 0.58 per cent. For wage earners the contribution for medical care insurance in health insurance is 1.28 per cent and the contribution for earned income insurance 0.75 per cent. The self-employed person's contribution for earned income insurance is 0.91 per cent. The pension recipient's contribution for medical care insurance is 1.45 per cent.

In 2007 the pension recipient pays 14.4 per cent in taxes on a pension of 1,000 euros, 27.2 per cent on a pension of 2,000 euros and 32.1 per cent on a pension of 3,000 euros. The net pension of a person receiving only a national pension who does not pay tax on the pension increases by 1.7 per cent in 2007. The net pension of a person who receives a gross pension of about 1,000 euros increases from the previous year due to revaluation and taxation by about 2.3 per cent in nominal terms, by 3.0 per cent for a pension of 2,000 euros and by 2.9 per cent for a pension of 3,000 euros.

More information: Juha Knuuti, juha.knuuti@etk.fi

SISÄLTÖ

1 Johdanto	7
2 Työeläke	9
2.1 Eläkkeen karttuminen ja eläkkeen perusteena olevat ansiot	9
2.2 Eläkkeen varhennus ja lykkäys	10
2.3 Indeksit	10
2.4 Elinaikakerroin	11
2.5 Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus	11
2.6 Perhe-eläke	11
3 Kansaneläke	13
3.1 Kansaneläkkeen määräytyminen	13
3.2 Kansaneläkkeen suhteuttaminen asumisaikaan	14
3.3 Kansaneläkelainsäädännön uudistaminen	15
3.4 Eläkkeensaajan asumistuki	15
3.5 Muut lisät	16
3.6 Yleinen perhe-eläke	17
3.6.1 Leskeneläke	17
3.6.2 Lapseneläke	17
3.7 Eläkettä vastaavat etuudet	18
4 Verotus	19
4.1 Verotettava tulo	19
4.2 Ansiotuloverotus	19
4.2.1 Vähennykset ansiotuloverotuksessa	19
4.2.2 Valtionvero ja kunnallisvero	21
4.3 Eläkkeensaajien ja palkansaajien verotus	22
4.3.1 Vähennykset pääomatuloverotuksessa	25
4.3.2 Vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus	25
5 Kokonaiseläke	27
Lähteet	33
Liitteet	34
Liite 1. Verovähennykset ansiotuloverotuksessa	34
Liite 2. Veroperusteita ja sosiaalivakuutusmaksuja	38

1 Johdanto

Lakisääteinen eläketurva muodostuu työeläkkeestä ja asumiseen perustuvasta kansaneläkkeestä. Työeläkkeen tarkoituksena on turvata työssäoloaikana saavutetun kulutustason kohtuullinen säilyminen eläkkeelle siirryttäessä. Kansaneläke puolestaan takaa vähimmäiseläkkeen sellaiselle eläkkeensaajalle, jonka työeläke on lyhyen työuran tai matalan ansiotason vuoksi jäänyt vähäiseksi tai jolla ei ole oikeutta työeläkkeeseen lainkaan. Kansaneläkkeeseen voidaan myös maksaa erilaisia lisiä. Lisäksi kokonaiseläkkeeseen voi kuulua liikenne- ja tapaturmavakuutus- sekä sotilasvamma- ja sotilastapaturmalakien mukaista eläkettä (LITA-eläkkeet).

Sekä kansaneläke että työeläke, kuten myös LITA-eläkkeet, ovat veronalaista tuloa, jota verotetaan ansiotuloverotuksen periaatteiden mukaan.

Eläkkeensaajan kannalta oleellista on eläkkeen taso ja sen suhde edeltävään palkkatasoon. Työeläkelakeja säädettäessä 1960-luvulla eläkkeen tavoitetasoksi asetettiin noin 40 vuoden työuran jälkeen 40 prosenttia palkasta ja 1970-luvun eläkkeiden tasokorotuksen jälkeen 60 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Eläke myös rajattiin yhteensovituksella 60 prosenttiin työuran korkeimmasta palkasta. Vuoden 2005 uudistuksen jälkeen selkeää tavoitetta työeläkkeen tasolle on vaikea esittää, koska eläke lasketaan koko työuran palkkojen perusteella, karttumisprosentit vaihtelevat eri-ikäisillä, yhteensovitus poistettiin ja elinaika-kerroin vaikuttaa alkavaan vanhuuseläkkeeseen.

Nettoeläkkeen suhde eläkkeelle siirtymistä edeltävään nettopalkkaan muodostuu progressiivisen verotuksen seurauksena korkeammaksi kuin bruttoperiaatteella laskettuna. Eläkkeet ovat siis keskimäärin kevyemmin verotettuja kuin palkat, koska ne ovat tasoltaan alhaisempia. Eläkkeiden ja palkkojen vero- ja maksurasite poikkeaa toisistaan myös erilaisten verovähennysten ja sosiaalivakuutusmaksujen takia. Eläketulosta tehtävä eläketulovähennys pitää pienet eläkkeet kokonaan verottomina.

Työeläkejärjestelmä on tullut voimaan asteittain, joten työeläkkeen osuus kokonaiseläkkeestä on jatkuvasti kasvanut ja kansaneläkkeen vastaavasti vähentynyt. Vuoteen 1995 asti kansaneläkkeessä oli kaikille vakiomääräinen pohjaosa ja muiden eläketulojen määrästä riippuva lisäosa. Vuodesta 1996 eläkkeelle siirtyville kansaneläkettä ei ole enää maksettu, jos työeläke ylittää määrätyn rajan. Vuonna 2005 pelkkää työeläkettä sai 49 prosenttia eläkkeensaajista. Eläkettä sekä kansaneläke- että työeläkejärjestelmästä sai 43 prosenttia ja pelkkään kansaneläkettä 8 prosenttia.

Vuonna 2005 Suomessa asuvien vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä saavien keskimääräinen kokonaiseläke oli 1 161 euroa kuukaudessa. Tästä työeläkettä oli keskimäärin 957 euroa, kansaneläkettä 181 euroa ja LITA-eläkettä 23 euroa. Sekä kansaneläkettä että työeläkettä saavilla kokonaiseläke oli keskimäärin 826 euroa kuukaudessa, josta työeläkettä oli 509 euroa, kansaneläkettä 302 euroa ja LITA-eläkettä 15 euroa. Pelkkää kansaneläkettä saavien kokonaiseläke oli 646 euroa kuukaudessa ja pelkkää työeläkettä saavien 1 544 euroa kuukaudessa. Rahamäärät sisältävät myös eläkkeensaajan saaman mahdollisen perhe-eläkkeen.

Tässä katsauksessa tarkastellaan kokonaiseläkkeisiin ja niiden nettotasoon vaikuttavien tekijöiden määräytymistä vuonna 2007. Työeläkkeen määräytymisen perustiedot on esitetty

luvussa 2. Työeläkkeiden määräytymistä on käsitelty vuonna 2005 voimaan tulleen lainsäädännön mukaisesti, vaikka ennen vuotta 2005 ansaittu eläke määräytyykin silloin voimassa olleen lainsäädännön mukaan.

Kansaneläkkeen ja sen lisien määräytymistä on käsitelty luvussa 3 ja verotuksen periaatteita luvussa 4. Luvussa 5 on laskettu kokonaiseläkkeiden brutto- ja nettotasoja sekä eläkkeen suhdetta edeltävään palkkatasoon eri tulotasoilla. Myös nettoeläkkeen muutos edellisestä vuodesta on esitetty.

2 Työeläke

Työeläkkeenä voidaan maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkettä sekä osa-aika-eläkettä. Ennen vuotta 1950 syntyneille voidaan maksaa vielä myös työttömyyseläkettä.

Vuoden 2005 alusta tuli voimaan eläkeuudistus, jossa eläkkeen määräytyminen muuttui. Lakisääteisen työeläkkeen määrään vaikuttavat nyt vuosiansioiden määrä, iästä riippuva karttumisprosentti sekä indeksitarkistukset. Karttunut työeläke lasketaan erikseen kultakin kalenterivuodelta. Eri työeläkelakien alaisesta työskentelystä ja yrittäjätoimintajaksoista karttuneet eläkkeet lasketaan yhteen.

Ennen vuotta 2005 ansaittu eläke lasketaan tuolloin voimassa olleiden lakien mukaan. Vuoden 2007 alusta tuli voimaan uusi yksityisen sektorin palkansaajien eläkelait (TEL, LEL ja TaEL) yhdistävä Työntekijän eläkelaki, TyEL. Uudistus on pääasiassa lakitekninen, eikä sillä ole merkittäviä vaikutuksia eläkkeen määräytymiseen.

Työeläkkeet yhteensovitetaan lakisääteisten tapaturma-, liikenne- ja sotilastapaturmavakuutuslain mukaisten etuuksien kanssa. Ne ovat työeläkkeisiin nähden ensisijaisia, joten työeläkettä maksetaan vain siltä osin kuin työeläke on näitä suurempi.

2.1 Eläkkeen karttuminen ja eläkkeen perusteena olevat ansiot

Eläkettä karttuu 1,5 prosenttia kunkin työssäolovuoden ansioista 18–52-vuotiaana. Tämän jälkeen karttumisprosentti on 53–62-vuotiaana 1,9 ja 63–67-vuotiaana 4,5. Vanhuuseläkkeen saa vähentämättömänä 63–68-vuotiaana.

Työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvän tulevan ajan ansioista, eli työkyvyttömäksi tulo- vuodesta 63 vuoden ikään asti eläkettä karttuu alle 50-vuotiaalla 1,5 prosenttia vuotta kohti ja sen jälkeen 1,3 prosenttia 63-vuotiaaksi asti. Tulevaan aikaan on oikeus, jos työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden ajalta on työansioita vähintään 13 823,37 euroa (vuoden 2007 tasossa).

Sosiaalietuuksien perusteena olevista ansioista (palkattomilta ajoilta) eläkettä karttuu 1,5 prosenttia. Eläkkeen kanssa rinnakkaisesta työsuhteesta ja yrittäjätoiminnasta eläkettä karttuu vakuutetun iästä riippumatta 1,5 prosenttia.

Eläke lasketaan vuotuisista työansioista, jotka on tarkistettu palkkakertoimella eläkkeen alkamisvuoden tasoon ja joista on vähennetty kutakin vuotta vastaava palkansaajan työeläkemaksu.

Työkyvyttömyyseläkkeeseen kuuluvan tulevan ajan eläkkeen perusteena ovat pääsääntö mukaan viiden eläketapahtumavuotta edeltävän vuoden ansiot. Viiden vuoden tarkastelu-aika tulee voimaan asteittain, joten vuonna 2007 huomioon otetaan vuosien 2006 ja 2005 ansiot sekä eläkepalkka, jonka mukaan tuleva aika olisi laskettu, jos henkilö olisi tullut työkyvyttömäksi 31.12.2004.

Sosiaalietuuden perusteena oleva työansio määritellään jokaisessa sosiaalietuuslajissa omalla tavallaan, kun etuuden määrää lasketaan. Koska etuuden peruste voi olla vuosi- tai kuukausitasoinen ja etuutta maksetaan yleensä päiväkohtaisesti, etuuden perusteet on muunnettava päiväkohtaisiksi eläkkeen laskemista varten.

Eläkettä laskettaessa vanhempainpäivärahan päiväkohtainen peruste kerrotaan luvulla 1,17 siltä ajalta, jolta etuus on maksettu henkilölle itselleen. Siltä ajalta, jolta työnantaja maksaa

äitiysajan palkkaa, eläkettä karttuu palkan lisäksi etuuden perusteesta, joka kerrotaan luvulla 0,17. Etuuden peruste otetaan huomioon kertoimilla muunnettuna sekä karttunutta että tulevan ajan eläkettä laskettaessa.

Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan perusteena olevasta ansiosta 75 prosenttia otetaan huomioon eläkettä laskettaessa. Tulevan ajan eläkkeessä etuusansio otetaan huomioon 100-prosenttisesti. Kelan maksamat työttömyysturvalain mukainen peruspäiväraha ja työmarkkinatuki, jotka eivät perustu ansioihin, eivät ole mukana ansaittua eläkettä laskettaessa. Mikäli näitä etuuksia on maksettu niiden vuosien aikana, jotka ovat mukana tulevan ajan ansiota määrättäessä, vaikuttavat ne kuitenkin tulevan ajan ansioon.

Ansiosidonnaisen koulutustuen ja koulutuspäivärahan, työeläkelakien mukaisten kuntoutusetuuksien ja kuntoutusrahalain mukaisen kuntoutusrahan sekä sairauspäivärahan perusteena olevasta ansiosta otetaan huomioon 65 prosenttia eläkettä laskettaessa. Tulevan ajan ansiota määrättäessä etuusansio otetaan huomioon 100-prosenttisesti.

Eläkkeeseen rinnastettavaa etuutta karttuu myös alle 3-vuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta, mistä säädetään erillislaissa (VEKL). Etuutta karttuu sekä opiskelusta että lapsenhoidosta saman kiinteän euromäärän mukaan. Etuuden peruste on aina laissa mainittu 575,97 euroa kuukaudessa (vuoden 2007 tasossa). Etuusansio otetaan huomioon ansaittua etuutta laskettaessa, mutta ei tulevan ajan ansioissa.

2.2 Eläkkeen varhennus ja lykkäys

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voi siirtyä 62 vuoden iässä. Varhennettu vanhuuseläke on pysyvästi matalampi kuin normaali vanhuuseläke. Eläkkeen alkamishetkeen mennessä karttunutta eläkettä alennetaan 0,6 prosentilla kultakin kuukaudelta, jolla eläkettä varhennetaan 63 vuoden iästä. Vastaavasti eläkettä voidaan lykätä yli 68 vuoden iän. Lykättyä vanhuuseläkettä korotetaan 0,4 prosentilla jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkaminen lykkäytyy yli 68 vuoden iän.

2.3 Indeksit

Työuran aikaiset ansiotulot tarkistetaan eläkettä määrättäessä eläkkeen alkamisvuoden tasoon palkkakertoimella. Vuonna 2007 palkkakerroin on 1,100 eli nousua edellisestä vuodesta on noin 3,5 prosenttia. Palkkakertoimessa palkansaajien ansiotason muutoksen paino on 0,8 ja kuluttajahintojen muutoksen paino 0,2. Palkkakertoimella tarkistetaan vuosittain myös työeläkelaeissa säädettyt rahamäärät, jotka säätelevät muun muassa eläkelakien mukaisen vakuuttamisen ja karttumisen ehtoja.

Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan vuosittain tammikuun alussa työeläkeindeksillä, jossa ansiotason muutoksen paino on 0,2 ja kuluttajahintojen muutoksen paino 0,8. Vuonna 2007 työeläkeindeksin pisteluku on 2127 eli nousua edellisestä vuodesta on noin 2,2 prosenttia.

Palkkakerroin ja työeläkeindeksi määrätään Tilastokeskuksen laskemien virallisten ansiotasojen ja kuluttajahintaindeksisarjojen perusteella. Ansiotasoindeksi mittaa kaikkien palkansaajien säännöllisen työajan ansioiden kehitystä. Palkkakerrointa ja työeläkeindeksiä laskettaessa ansiotasoindeksin muutoksesta vähennetään alle 53-vuotiaan palkansaajan työeläkemaksun kasvun osuus. Hintaindeksinä käytetään kansallista kuluttajahintaindeksiä. Ansio-

tason ja kuluttajahintojen toteutunutta vuosimuutosta mitataan kolmanneljännestä kolmanteen vuosineljännekseen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa palkkakertoimen ja työeläkeindeksin vuosittain lokakuun loppuun mennessä.

2.4 Elinaikakerroin

Vuodesta 2010 alkaen vanhuuseläkkeen alkaessa tai työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrä tarkistetaan elinaikakertoimella, jonka avulla alkavat vanhuuseläkkeet sopeutetaan automaattisesti elinajanodotteen muutoksiin.

Elinajanodotteen ollessa nousussa elinaikakerroin pienentää kuukausittain maksettavaa eläkettä, mutta ei kavenna eläkkeensaajan koko vanhuuseläkeajalta maksettavaa eläkekertymää, jos eläkkeensaaja elää elinajanodotteen pidentymistä vastaavaan ikään. Elinaikakerroin määrätään kullekin syntymävuosiluokalle 62 vuoden iässä. Vuonna 2009 elinaikakerroin saa arvon yksi.

2.5 Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Kertakorotus tuli voimaan vuoden 2005 alusta ja se koskee myös ennen vuotta 2005 alkaneita eläkkeitä kuitenkin niin, että ensimmäisen kerran kertakorotus tehdään vuoden 2010 alussa.

Työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuntoutustukeen tehdään kertakorotus, kun eläke on jatkunut viisi täyttä kalenterivuotta. Kertakorotuksen määrä riippuu eläkkeensaajan iästä korotusvuoden alussa. Korotusprosentti on 24–26-vuotiailla 21 ja se laskee 0,7 prosenttiyksikköä ikävuotta kohden. Korotusvuoden alussa yli 55 vuoden ikäisille ei kertakorotusta enää tule.

2.6 Perhe-eläke

Perhe-eläkkeen perusteena on edunjättäjän kuolinhetkellään saama vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke. Jos edunjättäjä ei ollut eläkkeellä tai hän oli osa-aikaeläkkeellä, perhe-eläkkeen perusteena käytetään eläkettä, jonka hän olisi saanut, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi kuolinhetkellään.

Perhe-eläke voi olla enintään edunjättäjän täyden eläkkeen suuruinen (ilman lapsikorotuksia). Leski ja lapset saavat alla olevan taulukon mukaisen osuuden edunjättäjän eläkkeestä.

Taulukko 1. Perhe-eläkkeen osuudet.

Lasten lukumäärä	0	1	2	3	4–
Leskeneläke	6/12	6/12	5/12	3/12	2/12
Lapseneläkkeet	–	4/12	7/12	9/12	10/12
Yhteensä	6/12	10/12	12/12	12/12	12/12

Leskeneläkkeessä otetaan pienentävänä huomioon lesken oma eläketulo. Tarkoituksena on mitoittaa lesken toimeentulo vastaamaan edunjättäjän kuolemaa edeltänyttä tasoa. Jos leski on jo eläkkeellä, käytetään lesken saamaa työeläkettä. Jos leski ei ole eläkkeellä tai hän on osa-aikaeläkkeellä, hänen työeläkkeenään pidetään eläkettä, jonka hän saisi, jos olisi tullut

työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinhetkellä. Kun leski alkaa saada omaa eläkettä, leskeneläke lasketaan uudelleen oikean eläkkeen mukaan.

Leskeneläke pienenee täydestä määrästä, jos lesken omat työeläkkeet ylittävät eläkkeen vähentämisen perusteen. Se on edunjättäjän työeläkkeen suuruinen, kuitenkin vähintään 357,25 ja enintään 714,66 euroa kuukaudessa vuonna 2007.

Vähennetty leskeneläke lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$\begin{aligned} \text{Vähennetty leskeneläke} &= 6 / 12 * \text{edunjättäjän eläke} - 0,5 * \text{ylite} \\ \text{Ylite} &= \text{lesken oma eläke} - \text{eläkkeen vähennyksen peruste} \end{aligned}$$

Myös leskeneläkkeeseen sovelletaan vuodesta 2010 alkaen elinaikakerrointa.

3 Kansaneläke

3.1 Kansaneläkkeen määräytyminen

Kansaneläkettä voidaan maksaa vanhuuden, työkyvyttömyyden ja työttömyyden perusteella. Kansaneläke määräytyy kaikissa näissä tapauksissa samalla tavalla. Kansaneläkkeen määrä riippuu eläkkeensaajan ansioeläketuloista, perhesuhteista, asuinkunnasta ja asumisajasta Suomessa.

Kansaneläke pienenee ansioeläketulojen kasvaessa siten, että täydestä kansaneläkkeestä vähennetään puolet ansioeläkkeestä. Kansaneläke alkaa pienentyä kuitenkin vasta, kun ansiotulot ylittävät rajatulon, joka on 577 e/v (48,12 e/kk) vuonna 2007. Pienin maksettava kansaneläke on 11,58 e/kk.

Kansaneläkejärjestelmässä vanhuuseläkkeen ikäraja on 65 vuotta. Varhennetun vanhuuseläkkeen voi saada 62-vuotiaana, jolloin varhennusvähennys on 0,4 prosenttia kuukautta kohti. Jos vanhuuseläkkeen haluaa lykätä alkamaan myöhemmin kuin 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, eläkettä korotetaan 0,6 prosenttia kuukautta kohti.

Kansaneläkkeen laskentakaava:

$$\text{Täysi kansaneläke} = 0,5 * (\text{muut eläketulot} - \text{alempi rajatulo})$$

Kansaneläkejärjestelmän etuuksia tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Vuonna 2007 kansaneläkeindeksi on 1401, kun se vuonna 2006 oli 1377. Nousua on siis noin 1,7 prosenttia. Kansaneläkeindeksi määrätään vuosittain elinkustannusindeksin perusteella. Kansaneläkeindeksin pisteluku seuraavalle vuodelle lasketaan jakamalla kuluvan vuoden kolmannen neljänneksen kuukausien (heinä-, elo- ja syyskuun) elinkustannusindeksin pistelukujen kokonaislukuna ilmoitettu keskiarvo luvulla 1,16. Kansaneläkelaitos vahvistaa seuraavan kalenterivuoden kansaneläkeindeksin pisteluvun kunkin vuoden lokakuun loppuun mennessä.

Taulukko 2. Täysi kansaneläke (e/kk) vuonna 2007.

Kuntaryhmä	Täysi kansaneläke	Työeläke, jolla ei saa kansaneläkettä
Yksinäinen 1. kr	524,85	1 074,63
Yksinäinen 2. kr	463,28	1 031,96
Avo- tai avioliitossa 1. kr	503,53	951,46
Avo- tai avioliitossa 2. kr	445,12	915,21

1. kuntaryhmään kuuluvat kaikki Ahvenanmaan ja Lapin läänin kunnat sekä Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Vantaa, Houtskari, Iniö, Korppoo, Nauvo, Hämeenlinna, Tampere, Joensuu, Kuopio, Jyväskylä, Vaasa, Hyrynsalmi, Kuhmo, Kuivaniemi, Kuusamo, Oulu ja Ristijärvi. Muut kunnat kuuluvat 2. kuntaryhmään.

Lakisääteiset työeläkkeet sekä työnantajan järjestelmät vapaaehtoiset eläkejärjestelyt pienentävät kansaneläkettä. Työeläkkeen varhennettu vanhuuseläke otetaan tulona huomioon lisättynä varhennusvähennyksellä. Maatalousyrittäjien luopumistukeen sisältyvä MYEL-osa on työeläkettä ja otetaan tulona huomioon. Tulona otetaan huomioon myös tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalain mukaiset korvaukset.

Työeläkkeestä ei oteta tuloksi seuraavia osia:

- työeläkkeen lapsikorotus
- työeläkkeen kuntoutuskorotus
- 63 ikävuoden jälkeen vuoden 2005 lain mukaan 4,5 prosentilla työnteosta karttunut työeläkkeen osa
- opiskelun ja alle 3-vuotiaan lapsen hoidon ajalta karttunut osa (VEKL)
- työkyvyttömyyseläkkeeseen viiden vuoden jälkeen maksettava korotus
- työeläkkeen lykkäyskorotus

Kansaneläkejärjestelmän leskeneläkkeessä lesken tulona otetaan huomioon työeläkejärjestelmän perhe-eläkkeen koko maksettava määrä. Myös perhe-eläkkeeseen sisältyvä edunjättäjän 63–67-vuotiaana ansaitsema 4,5 prosentin karttuma siis pienentää kansaneläkettä.

Ulkomailta maksettavat eläkkeet ja korvaukset pienentävät tietyin edellytyksin kansaneläkettä. Kansaneläkettä eivät kuitenkaan pienennä EU/ETA-maista saadut, henkilön omaan vakuutusajansa perustuvat työ- ja kansaneläkettä vastaavat EU:n sosiaaliturva-asetuksen 1408/71 piiriin kuuluvat lakisääteiset eläkkeet. Kansaneläkkeessä otetaan huomioon vain puolison vakuutuskausiin perustuvat eläkkeet, sosiaaliturvasopimusmaista saadut omat ja puolison vakuutuskausiin perustuvat eläkkeet sekä EU/ETA-maiden lisäeläkkeistä ne, jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 piiriin.

Kansaneläkelaitos laskee kansaneläkkeen määrän käyttäen vuositasoisia euromääriä. Työeläkkeen määrä kuukaudessa kerrotaan kahdellatoista ja pyöristetään lähimpään euroon. Rajatulot ovat laskennassa vuositasoisina. Lopullinen kansaneläke maksetaan kuukausitasoiseksi muunnettuna lähimpään senttiin pyöristettynä.

3.2 Kansaneläkkeen suhteuttaminen asumisaikaan

Kansaneläkettä voi saada Suomessa asuva Suomen kansalainen, jos hän on 16 vuotta täytettyään asunut Suomessa vähintään kolmen vuoden ajan. Sosiaaliturvasopimusmaan ja EU- ja ETA-maan kansalaiseen sovelletaan samoja aikarajoja kuin Suomen kansalaiseen. Muun maan kansalaisella on oikeus kansaneläkkeeseen, jos hän on 16 vuotta täytettyään välittömästi ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa yhtäjaksoisesti viisi vuotta. Huomioon otetaan myös EU-, ETA- ja sopimusmaissa asuttu aika.

Kansaneläkkeen määrä suhteutetaan Suomessa asuttuun aikaan, jos vanhuuseläkkeen hakija ei ole asunut Suomessa 40 vuotta tai muun eläkkeen hakija vähintään 80 prosenttia 16 vuoden iän täyttämisen ja eläkkeen alkamisen välisestä ajasta. Kansaneläke lasketaan ensin kuten edellä. Sen jälkeen se suhteutetaan Suomessa asumisaikaan seuraavasti:

– *Vanhuuseläke*

Asumisaika Suomessa 16 ja 65 ikävuoden välillä pyöristetään alaspäin täysiin kuukausiin ja jaetaan 40 vuodella. Kerrotaan kansaneläke saadulla suhteutuskertoimella.

– *Muut eläkkeet*

Asumisaika Suomessa 16 ikävuoden täyttämisen ja eläkkeelle jäämisen välillä jaetaan ajalla, joka on 80 prosenttia aikavälistä 16 vuotta – eläkkeelle jäämisikä.

3.3 Kansaneläkelainsäädännön uudistaminen

Kansaneläkelainsäädäntöä koskevan uudistuksen (HE 90/2006) on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2008 alusta. Esityksessä uudistetaan lainsäädännön rakenne sekä selkeytetään ja täsmennetään yksittäisten säännösten sananmuotoja.

Esityksen mukaan uudessa kansaneläkelaisissa säädettäisiin kansaneläkkeistä, perhe-eläkkeistä ja lapsikorotuksesta. Nyt perhe-eläkkeistä on säädetty omassa laissaan. Uuteen lakiin vammaisetuksista ehdotetaan otettavaksi nykyistä lapsen hoitotukea, vammaistukea ja eläkkeensaajien hoitotukea koskevat säännökset. Eläkkeensaajien hoitotuesta on aikaisemmin säädetty kansaneläkelaisissa.

Esityksen mukaan myös poistettaisiin kuntien kalleusluokitus vuoden 2008 alusta. Tällöin toisen kuntaryhmän etuudet korotettaisiin ensimmäisen kuntaryhmän etuuksien tasolle.

3.4 Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajien asumistukea voivat hakea pienituloiset 65 vuotta täyttäneet henkilöt tai alle 65-vuotiaat eläkkeensaajat, jotka asuvat pysyvästi Suomessa vuokra- tai omistusasunnoissa. Jos molemmat puoliset saavat asumistukeen oikeuttavia eläkkeitä tai ovat täyttäneet 65 vuotta, he hakevat asumistuen yhteisesti kummallekin ja tuki maksetaan heille puoliksi.

Eläkkeensaajien asumistukea ei makseta osatyökyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen saajille, eikä alle 65-vuotiaana varhennettua Kelan vanhuuseläkettä tai työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä saaville. Asumistuen maksaminen jatkuu kuitenkin, kun työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke muuttuu työeläkelakien mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi ennen 65 vuoden ikää.

Asumistukea voidaan maksaa, jos hakijalla on asumiskustannuksia vähintään 639 euroa vuodessa. Pienin maksettava asumistuki on 93,49 euroa vuodessa eli 7,79 euroa kuukaudessa. Eläkkeensaajien asumistuki on 85 prosenttia hyväksyttävistä asumismenoista, jotka ylittävät omavastuuosuuden. Perusomavastuu on 528,88 euroa vuodessa. Sen lisäksi voi tulla lisäomavastuu hakijan ja hänen puolisonsa tulojen perusteella. Lisäomavastuu on 40 prosenttia siitä tulojen osasta, joka ylittää tulorajat. Eläkkeensaajien asumistuen suuruuteen vaikuttavat lähes kaikki omat ja puolison jatkuvasti saamat tulot. Asumistukea ei suhteuteta asumisaikaan.

Asumistuen laskentakaava:

$$0,85 * (\text{hyväksytyt asumiskustannukset} - \text{omavastuu})$$

Myös eläkkeensaajien asumistuen rajoihin tuli vuoden 2007 alusta 1,7 prosentin indeksikorotus. Eläkkeensaajien asumistuessa hyväksyttävien asumiskustannusten enimmäismäärää korotetaan indeksikorotuksen lisäksi 1,4–2,8 prosentilla.

Asuinkunnan perusteella määräytyviä asumiskustannusten enimmäismääriä korotetaan 20 prosentilla, jos asumistuen saajan luona asuu 1–2 alle 16-vuotiasta lasta ja 40 prosentilla, jos hänen luonaan asuu vähintään kolme lasta (taulukko 3).

Taulukko 3. Asumiskustannusten enimmäismäärät (e/v).

	I kuntaryhmä	II kuntaryhmä	III kuntaryhmä
Lapseton	5 878	5 406	4 742
1–2 lasta	7 054	6 487	5 690
3– lasta	8 229	7 568	6 639

Kuntaryhmä I Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa

Kuntaryhmä II Hyvinkää, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Nurmijärvi, Oulu, Pori, Porvoo, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sipoo, Tampere, Turku, Tuusula, Vaasa ja Vihti

Kuntaryhmä III muut kunnat

Taulukko 4. Lisäomavastuun tulorajat.

	e/v	e/kk
Yksinäinen	7 517	626,42
Puoliso, jolla ei oikeutta asumistukeen	11 019	918,25
Puoliso, jolla oikeus asumistukeen	12 074	1 006,17
Lesken lisäomavastuu		
Yksinäinen	6 462	538,47
Puoliso	9 962	830,14

Taulukko 5. Enimmäismääräinen asumistuki (e/kk).

	I kuntaryhmä	II kuntaryhmä	III kuntaryhmä
Lapseton	378,90	345,46	298,43
1–2 lasta	462,20	422,03	365,58
3– lasta	545,43	498,60	432,80

3.5 Muut lisät

Alla olevassa taulukossa on eläkkeensaajan hoitotuen, lapsikorotuksen, rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän määrät vuonna 2007. Eläkkeensaajien hoitotuella korvataan sairaan ja vammaisen eläkkeensaajan kotona asumisen kuluja ja erityiskustannuksia. Eläkkeensaaja voi saada hoitotukea, korotettua hoitotukea tai erityishoitotukea avuntarpeen, ohjauksen ja valvonnan tarpeen sekä erityiskustannusten määrän perusteella. Kela myöntää lapsikorotusta eläkkeensaajille alle 16-vuotiaista lapsista. Sotaveteraanit voivat saada rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää.

Taulukko 6. Muiden lisien määriä vuonna 2007.

Asumisaikaan suhteutettavat		Asumisaikaan suhteuttamattomana maksettavat	
Hoitotuki	53,47	Lapsikorotus	19,00
Korotettu hoitotuki	133,11	Rintamalisä	42,57
Erityishoitotuki	281,46	Ylimääräinen rintamalisä	25–45 % 88,02 e ylittävästä kansaneläkkeen määrästä (vähintään 5,46 e, enintään 196,57 e*)

* Yksinäiselle I. kuntaryhmässä

3.6 Yleinen perhe-eläke

3.6.1 Leskeneläke

Kelan yleistä perhe-eläkettä (PEL) saa vain alle 65-vuotias leski. Leskeneläkettä maksetaan vain silloin, kun leski ja edunjättäjä olivat avioliitossa ja he olivat menneet naimisiin ennen kuin edunjättäjä oli täyttänyt 65 vuotta. Avopuolison kuoleman jälkeen leski ei voi saada leskeneläkettä, mutta avopuolison lapset voivat saada Kelasta lapseneläkettä.

Leskeneläke muodostuu alku- ja jatkoeläkkeestä. Täysimääräisenä leskeneläke on täyden kansaneläkkeen suuruinen. Yleiseen perhe-eläkkeeseen oikeutettu saa alkueläkettä kuuden kuukauden ajan puolison kuoleman jälkeen. Lesken alkueläkkeeseen kuuluu vakiomääräinen osa (perusmäärä 88,02 euroa sekä 1. kuntaryhmässä 43 prosenttia ja 2. kuntaryhmässä 40 prosenttia täydestä täydennysmäärästä) ja tulosidonnainen täydennysmäärä. Lesken tulot pienentävät täydennysmäärän tulosidonnaista osaa, kun ne ylittävät 577 euroa vuodessa.

Jos leskellä on huollettavanaan alle 18-vuotias lapsi, lesken jatkoeläke on vähintään perusmäärän (88,02 euroa) suuruinen ja lisäksi voidaan maksaa tuloista riippuen täydennysmäärää. Jos leskellä ei ole huollettavanaan alle 18-vuotiasta lasta, voidaan maksaa vain tuloista riippuvaa täydennysmäärää. Pienin maksettava jatkoeläke on 11,58 euroa.

Taulukko 7. Leskeneläke 1.1.2007 alkaen.

	I kuntar.	II kuntar.
Alkueläke (6 kk)		
Täysimääräisenä (= perusmäärä + täysi täydennysmäärä)	524,85	503,53
vähintään (pelkkä vakiomääräinen osa)	275,85	254,22
Jatkoeläke , jos alle 18-vuotiaita lapsia:		
Täysimääräisenä (= perusmäärä + täysi täydennysmäärä)	524,85	503,53
Jatkoeläke , jos ei lapsia		
Täysimääräisenä (= pelkkä täydennysmäärä)	436,83	415,51

3.6.2 Lapseneläke

Kela maksaa perhe-eläkelain mukaista lapseneläkettä alle 18-vuotiaalle edunjättäjän omalle lapselle, ottolapselle tai lapselle, jonka elatuksesta edunjättäjä vastasi. Päätoimisesti opiskeleva 18–20-vuotias lapsi voi hakea Kelalta ns. koululaiseläkettä. Siihen kuuluu vain lapseneläkkeen perusmäärä. Jos lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat ovat kuolleet, lapseneläke maksetaan kummankin jälkeen erikseen (täysorpo).

Lapseneläkkeeseen kuuluu tuloista riippumaton perusmäärä sekä täydennysmäärää, jota maksetaan jos muut kuin Kelan maksamat perhe- tai huoltoeläkkeet ovat alle 186,21 euroa kuukaudessa.

Lapseneläkkeen laskentakaava:

$$\text{perusmäärä} + [\text{täysi täydennysmäärä} - 0,5 * (\text{muut perhe-eläkkeet} - \text{rajatulo})]$$

Taulukko 8. Lapseneläke 1.1.2007 alkaen (e/kk)

Perusmäärä	51,70
Lapsen täydennysmäärä	69,07
Täysi lapseneläke	120,77
Rajatulo = tulo, jolla saa täyden eläkkeen	48,12

3.7 Eläkettä vastaavat etuudet

Vuosina 1941–1947 syntyneille ja vuoden 2004 lopussa pitkäaikaistyöttöminä olleille voidaan tietyin edellytyksin myöntää niin sanottua eläketukea. Eläketuki koostuu työeläkeosuudesta ja kansaneläkeosuudesta, jotka määräytyvät kuten kansaneläkkeessä yleensäkin. Eläketukeen oikeutetuille kuuluu vanhuuseläke 62 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ilman varhennusvähennystä.

Kela alkoi maksaa maahanmuuttajan erityistukea lokakuusta 2003. Sitä voi saada 65 vuotta täyttänyt tai työkyvytön työikäinen maahanmuuttaja. Tuen saadakseen henkilön on täytynyt asua Suomessa vähintään viisi vuotta, mutta Suomen kansalaisuutta ei vaadita. Täysi erityistuki on määrältään sama kuin täysi kansaneläke. Sen määrään vaikuttavat maahanmuuttajan tai hänen puolisonsa tulot ja omaisuus.

4 Verotus

4.1 Verotettava tulo

Veronalaista tuloa ovat tietyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot. Tuloista on oikeus vähentää niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot (luonnolliset vähennykset). Tulo jaetaan pääomatuloon ja ansiotuloon. Ansiotuloa on muu kuin pääomatuloksi määriteltävä tulo, esimerkiksi palkka ja eläke.

Sekä työeläke että kansaneläke ovat verotettavaa ansiotuloa. Verotonta tuloa ovat kuitenkin esimerkiksi kansaneläkkeen lapsikorotus, eläkkeensaajien hoitotuki, rintamalisä ja asumistuki.

Vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuva eläke ja muu vakuutusasuutus on veronalaista pääomatuloa vuoden 2005 alusta voimaan astuneen lain mukaan. Aikaisemmin vapaaehtoinen eläkevakuutus kuului ansiotuloverotuksen piiriin. Työnantajan järjestämä kollektiivinen lisäeläke ja kertamaksullinen eläke kuuluvat ansiotuloverotuksen piiriin.

4.2 Ansiotuloverotus

4.2.1 Vähennykset ansiotuloverotuksessa

Puhdas ansiotulo lasketaan vähentämällä ansiotulosta tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot (luonnolliset vähennykset). Valtionverotuksen verotettava ansiotulo saadaan vähentämällä puhtaasta ansiotulosta valtionverotuksen vähennykset ja kunnallisverotuksen verotettava tulo vähentämällä puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksen vähennykset.

Lisäksi verosta tehtäviä vähennyksiä ovat valtionverotuksen ansiotulovähennys, valtionverotuksen invalidivähennys, elatusvelvollisuusvähennys, kotitalousvähennys, alijäämähyvitys ja erityinen alijäämähyvitys.

Tässä on käsitelty vain muutamia eläkkeensaajan ja palkansaajan oleellisia vähennyksiä. Vähennyksistä on kerrottu lisää liitteessä 1.

KUNTA	VALTIO
ANSIOTULOT YHTEENSÄ	ANSIOTULOT YHTEENSÄ
– Tulonhankkimismenot	– Tulonhankkimismenot
PUHDAS ANSIOTULO	PUHDAS ANSIOTULO
– Pakolliset vakuutusmaksut	– Pakolliset vakuutusmaksut
Kollektiivisen lisäeläketurvan maksut	Kollektiivisen lisäeläketurvan maksut
Veronmaksukyyn alentumisväh.	Veronmaksukyyn alentumisväh.
Eläketulovähennys	Eläketulovähennys
Merityötulovähennys	Merityötulovähennys
Invalidivähennys	
Opintorahavähennys	
Ansiotulovähennys	
Perusvähennys	
KV. VEROVUODEN ANSIOTULO	VV. VEROVUODEN ANSIOTULO
– Vanhat tappiot	– Vanhat tappiot
KV. VEROTETTAVA ANSIOTULO	VV. VEROTETTAVA ANSIOTULO

Eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksessa eläketulovähennys. Eläketulovähennys on vuonna 2007 yksinäiselle enintään 7 150 euroa tai tätä pienempi eläketulon määrä ja naimisissa olevalle enintään 6 140 euroa. Vähennys pienee 70 prosentilla siltä osin, kun puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän. Eläketulovähennys määräytyy kansaneläkkeen täyden määrän perusteella. Siten se nousee kansaneläkkeen indeksikorotusten ja tasokorotusten seurauksena.

Eläketulovähennyksen ansiosta yksinasuva ei maksa veroa alle 8 021 euron vuosieläkkeestä eikä naimisissa oleva alle 7 011 euron vuosieläkkeestä.

Myös valtionverotuksessa on eläketulovähennys, jolla ei tosin ole merkitystä, koska se vaikuttaa tuloveroasteikon alimman tulorajan alapuolella.

Taulukko 9. Eläketulovähennyksen täysi määrä sekä vuosituloraja, josta alkaen eläkkeensaaja alkaa maksaa veroa ja vuosituloraja, josta alkaen vähennystä ei saa enää lainkaan.

	Täysi vähennys	Tulot, josta alkaen veroa	Tulot, josta ei vähennystä
Yksinäinen eläkkeensaaja	7 150	8 021	17 365
Kumpikin eläkeläispuoliso erikseen	6 140	7 011	14 912

Ansiotulovähennys lasketaan veronalaisten palkkatulojen tai muusta toiselle suoritetusta työstä saatujen ansiotulojen sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulosuuden perusteella, ei siis eläketuloista eikä työttömyyspäivärahoista.

Valtionverotuksen ansiotulovähennyksellä on toteutettu vuodesta 2006 alkaen sellaiset ansiotuloverotuksen kevennykset, jotka siihen asti toteutettiin kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä kasvattamalla. Vuonna 2007 kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä alennettiin ja valtionverotuksen ansiotulovähennystä nostettiin.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys on 49 prosenttia tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 26 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 250 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienee 4 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Valtionverotuksen ansiotulovähennys lasketaan samojen ansiotulojen perusteella kuin kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Valtionverotuksen ansiotulovähennys on 3,6 prosenttia ansiotulojen 2 500 euroa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on 400 euroa. Verovelvollisen puhtaan tulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienee 0,9 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen alijäämähyvitystä ja erityistä alijäämähyvitystä. Jos valtion tulovero ei riitä, käyttämättä jäänyt osuus vähennetään verontarpeesta pidätysprosentin laskennan yhteydessä.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ulottuu noin 95 800 euron vuosituloihin ja valtionverotuksen ansiotulovähennys 78 000 euron vuosituloihin asti.

Kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen invalidivähennyksen voi saada henkilö, jonka invalidiprosentti on vähintään 30 prosenttia. Invalidivähennys tehdään viran puolesta henkilöille, jotka saavat työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea. Kunnallisverotuksen invali-

divähennys myönnetään vain muista ansiotuloista kuin eläkkeestä. Sen suuruus on haitta-asteen suuruinen osa 440 eurosta. Valtionverotuksen invalidivähennys tehdään verosta, ja sen suuruus on haitta-asteen mukainen osa 115 eurosta.

4.2.2 Valtionvero ja kunnallisvero

Valtiolle suoritetaan tuloveroa verotettavasta ansiotulosta progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Varallisuusverotuksesta luovuttiin vuoden 2006 alusta.

Vuonna 2007 valtion tuloveroasteikkoa muutettiin edellisvuodesta siten, että ylimmän tuloluokan tulo rajaa korotettiin ja asteikkoon tehtiin kahden prosentin inflaatiotarkistus. Marginaaliveroprosentteja alennettiin ylimmässä ja toiseksi ylimmässä tuloluokassa. Tuloveroasteikko muuttui neliportaiseksi, kun asteikon toinen tuloluokka poistettiin kokonaan. Muutokset liittyvät vuosina 2005–2007 toteutettavaan verokevennyskokonaisuuteen.

Taulukko 10. Valtion tuloveroasteikko vuonna 2007.

Verotettava tulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
12 400–20 400	8	9,0
20 400–33 400	728	19,5
33 400–60 800	3 263	24,0
60 800–	9 839	32,0

Ansiotulosta suoritetaan kunnallisveroa kotikunnalle kunnan tuloveroprosentin perusteella. Kirkollisveron määrä lasketaan kunnallisverotuksessa verotettavasta ansiotulosta seurakunnan tuloveroprosentin mukaan. Myös sairaanhoitomaksu lasketaan kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta.

Taulukko 11. Kuntien ja kirkon tuloveroprosentit sekä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu vuonna 2007.

	Kunnallisvero-%	Kirkollisvero-%
Helsinki	17,50	1,0
Espoo	17,50	1,0
Vantaa	18,50	1,0
Turku	18,00	1,0
Tampere	18,00	1,25
Keskimäärin koko maa	18,46	1,33
Palkansaajan sairaanhoitomaksu	1,28	
Eläkkeensaajan sairaanhoitomaksu	1,45	

4.3.2 Eläkkeensaajien ja palkansaajien verotus

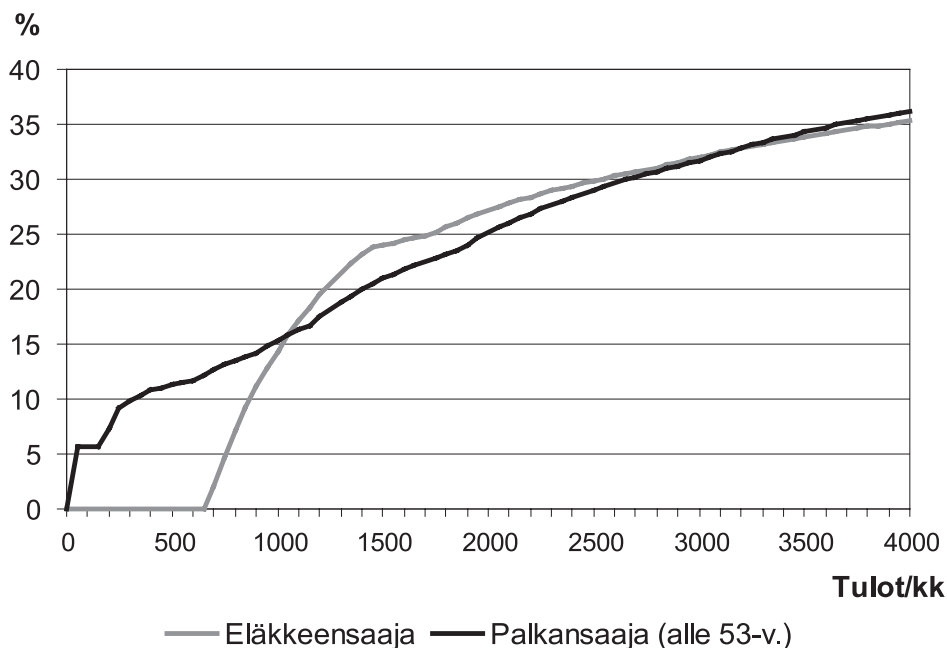
Lakisääteisten eläkkeiden verotus määräytyy pääosin samoin kuin muidenkin ansiotulojen verotus. Eläketulon ja palkkatulon vero- ja maksurasite eroavat kuitenkin erilaisten verovähennysten ja sosiaalivakuutusmaksujen takia.

Eläketulosta myönnetään eläketulovähennys ja joissain tapauksissa invalidivähennys. Palkansaaja saa puolestaan tulonhankkimisvähennyksen ja ansiotulovähennyksen sekä maksaa työeläkemaksua (4,3/5,4 %) ja työttömyysvakuutusmaksua (0,58 %) sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksua (0,75 %), jotka ovat vähennyskelpoisia verotuksessa.

Seuraavissa kuvissa ja taulukoissa on verrattu palkansaajan ja eläkkeensaajan verotusta eri tulotasolla. Eläketulovähennyksen ansiosta eläkkeensaajan käteen jäävä tulo on alhaisemmissa tuloluokissa huomattavasti suurempi kuin palkansaajan samalla tulotasolla.

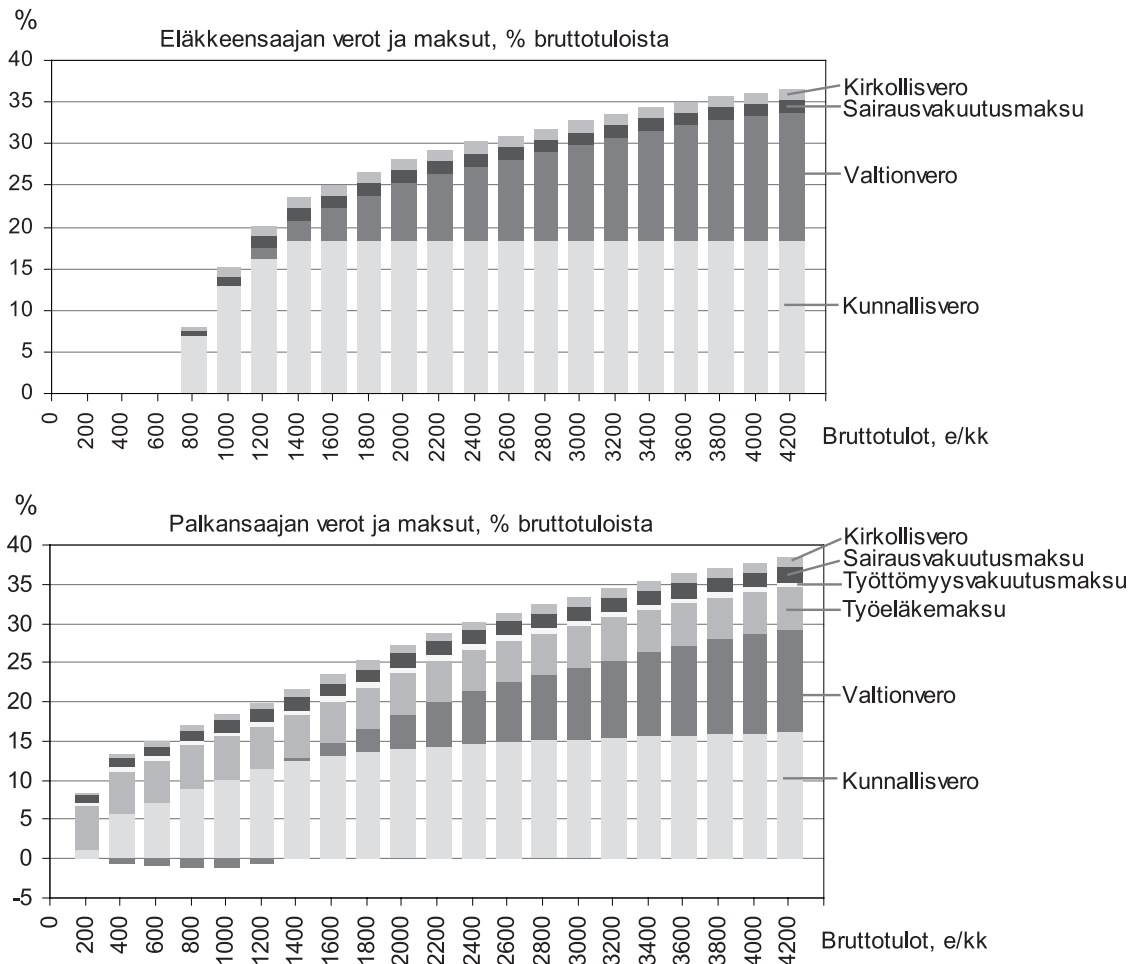
Kuviosta 1 näkyy, että noin 12 700–38 200 euron vuosituloilla eläkkeensaajan verotus pakolliset sosiaalivakuutusmaksut mukaan lukien on puolestaan kireämpää kuin palkansaajalla (otettu huomioon alle 53-vuotiaan työeläkemaksu). Ero on tällä tulotasolla viime vuosina entisestään kasvanut, kun verotusta on kevennetty lähinnä palkansaajien ansiotulovähennystä kasvattamalla sekä valtion tuloveroasteikkoa muuttamalla.

Kuvio 1. Palkansaajan (alle 53-v.) ja eläkkeensaajan verot ja maksut vuonna 2007, % tuloista. (Kuukausitulo on vuositulo/12)

Kuviossa 2 on verrattu eläkkeensaajan ja palkansaajan (alle 53-v.) verotuksen ja maksujen rakennetta eri tulotasoilla. Palkansaajalla työeläkemaksu muodostaa varsinkin pienillä tuloilla merkittävän osan vero- ja maksuprosentista.

Kuvio 2. Eläkkeensaajan ja palkansaajan verojen ja maksujen rakenne eri tulotasoilla vuonna 2007, % bruttotuloista.

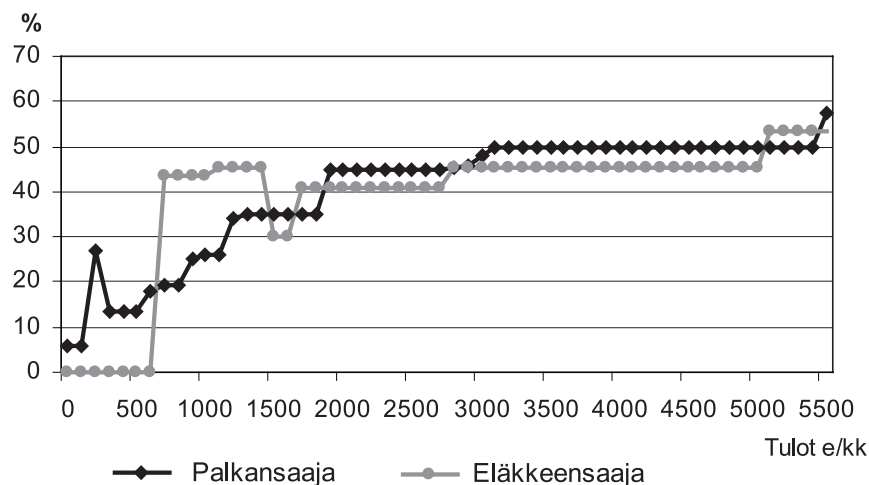

Pienituloisella palkansaajalla valtion tulovero ei riitä valtionverotuksen ansiotulovähennyksen tekemiseen, mikä näkyy tässä negatiivisena valtionverona. Osuus vähennetään verontarpeesta pidätysprosenttia laskettaessa, mutta muut verot lasketaan normaalisti.

Taulukko 12. Verot ja maksut vuonna 2007, % tuloista.

Tulot kk, e (vuositulo/12)	Eläkkeen- saaja	Palkansaaja, alle 53-v.	Palkansaaja, yli 53-v.
500	0,0	11,3	12,2
1000	14,4	15,4	16,2
1500	24,1	21,0	21,7
2000	27,2	25,2	25,8
2500	29,9	29,1	29,7
3000	32,1	31,8	32,4
3500	33,9	34,3	35,0
4000	35,4	36,3	36,9
5000	37,3	39,0	39,6
6000	39,9	41,6	42,1
7000	41,8	43,8	44,3
8000	43,2	45,4	45,9

Kuviossa 3 on esitetty palkansaajan ja eläkkeensaajan tulonlisäyksestä veroihin ja maksuihin menevä osuus eri tulotasolla. Eläketulovähennys pienenee nopeasti tulojen kasvaessa, joten eläkkeiden verotus kiristyy voimakkaasti 700–1 400 euron kuukausituloilla. Tällä tulotasolla eläkkeensaaja maksaa tulonlisäyksestä veroa 43–45 prosenttia.

Kuvio 3. Palkansaajan ja eläkkeensaajan marginaaliveroaste vuonna 2007 eri tulotasolla.

Eläkkeensaajan palkkatuloa verotetaan kuten mitä tahansa palkkatuloa. Muut ansiotulot pienentävät eläketulovähennystä: kun vähennys pienenee, veroprosentti kasvaa. Toisaalta varsinaisesta palkkatulosta saa tulonhankkimisvähennyksen sekä ansiotulovähennyksen. Työttömyysvakuutusmaksua ei peritä 65 vuotta täyttäneen saamasta palkasta eikä työeläkemaksua 68 vuotta täyttäneen saamasta palkasta.

Ulkomailla pysyvästi asuvien eli rajoitetusti verovelvollisten Suomesta saamia eläkkeitä alettiin vuodesta 2006 alkaen verottaa samalla tavalla kuin Suomessa asuvien eläkkeitä. Veroprosentti, vähennykset ja veroilmoitusmenettely ovat samat kuin Suomessa asuvilla. Aiem-

min ulkomailta asuvien eläkkeistä perittiin 35 prosentin lähdevero. Ulkomaisen eläkkeensaajan kaikki verot, myös keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukainen laskennallinen kunnallisvero, menevät valtiolle.

Joissain tilanteissa Suomen ja henkilön asuinvaltion välisen verosopimusten perusteella eläkettä ei veroteta lainkaan Suomessa, vaan ainoastaan eläkkeensaajan asuinvaltiossa.

Ulkomailta maksettava eläke on usein verotettu jo maassa, josta eläkettä maksetaan. Tällöin Suomessa ei määrätä eläkkeestä tuloveroa, mutta eläke korottaa Suomesta saadun tulon veroa. Joistain maista saatua eläkettä ei veroteta kyseisessä maassa ja silloin Suomi verottaa eläkkeen normaalisti.

Yksittäisestä maasta saadun eläkkeen verokohtelu selviää Suomen ja kyseisen maan välisestä verosopimuksesta, jotka tehdään kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi. Suomella on sopimus yli 60 valtion kanssa. Ulkomaisesta eläkkeestä määrätään tavallisesti Suomessa vakuutetun sairaanhoitomaksu.

4.3 Pääomatuloverotus

Verotettavasta pääomatulosta maksetaan tuloveroa pääomatuloveroprosentin (28 %) mukaan. Myös vapaaehtoinen eläkevakuutus on kuulunut pääomatuloverotuksen piiriin vuoden 2005 alusta.

4.3.1 Vähennykset pääomatuloverotuksessa

PÄÄOMATULOT YHTEENSÄ

– Tulonhankkimismenot

PUHDAS PÄÄOMATULO

– Vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksut

Metsävähennys

Metsätalouden pääomatulosta tehtävät muut vähennykset

Tulolähteiden tappiot

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot

VEROVUODEN PÄÄOMATULO

– Vanhat tappiot

VEROTETTAVA ANSIOTULO

4.3.2 Vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus

Vapaaehtoisten eläkevakuutusten verotus siirtyi ansiotuloverotuksesta pääomatuloverotuksen piiriin vuoden 2005 alusta. Vuonna 2005 maksuja sai vähentää ansiotuloista, jos vakuutus oli otettu ennen 6.5.2004. Vuoden 2006 alusta kaikki vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksut vähennetään pääomatuloista, vaikka vakuutus olisi otettu ennen 6.5.2004.

Uuden eläkevakuutuksen (otettu 6.5.2004 tai sen jälkeen) perusteella maksettu eläke verotetaan kokonaisuudessaan pääomatulona. Vanhan eläkevakuutuksen (otettu ennen 6.5.2004) perusteella maksettavaa eläkettä verotetaan aikanaan sen mukaan, miten vähennyksetkin on tehty. Esimerkiksi se eläkkeen osa, joka on kertynyt ennen vuoden 2006 alkua maksetuista maksuista ja pääomalle kertyneestä tuotosta, verotetaan ansiotulona.

Vanhoissa vakuutuksissa noudatetaan aikaisempia eläkkeen alkamisikärajoja vuoden 2009 loppuun. Jos vakuutusehtoja ei ole tänä aikana muutettu, vakuutusmaksut eivät ole vähennyskelpoisia vuoden 2010 alusta, jos vanhuuseläkkeen alkamisikä on alle 62 vuotta. Työntekijän ottamiin vapaaehtoisin eläkevakuutuksiin ei liity siirtymäkautta, joten niiden verotukseen ei tule muutoksia vuoden 2006 alusta.

Uusien säännösten mukaan oman vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksuja on oikeus vähentää pääomatulosta 5 000 euroa vuodessa. Jos työnantaja on ottanut verovelvolliselle tällaisen vakuutuksen, itse otetun vakuutuksen maksuja voi vähentää enintään 2 500 euroa. Vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että vakuutus sopimuksen mukaan eläkettä aletaan maksaa aikaisintaan vakuutetun täytettyä 62 vuotta ja että vakuutusta ei voida ostaa takaisin aikaisemmin muilla perusteilla kuin vakuutetun vähintään vuoden kestäneen työttömyyden, pysyvän työkyvyttömyyden, puolison kuoleman tai avioeron perusteella.

Ennen lakiesityksen antamista eli ennen 6.5.2004 otettuihin eläkevakuutuksiin sovellettiin vanhoja säännöksiä vielä vuonna 2005. Vakuutusmaksut vähennettiin siis ansiotulosta ja eläke verotettiin ansiotulona. Vähennyksen enimmäismäärä oli 8 500 euroa vuodessa. Jos maksut olivat yli 2 500 euroa tai yli 10 prosenttia puhtaista ansiotuloista, ne sai vähentää vain jos vakuutusturva jäi alle 60 prosenttiin eläkepalkasta. Eläke oli nostettavissa vanhan sopimuksen mukaisessa eläkeiässä, joka voi olla 55, 58 tai 60 vuotta.

Työnantajan järjestämän lisäeläketurvan kautta saatua eläkettä verotetaan vastaisuudessa-kin ansiotulona. Jos työntekijä maksaa kollektiivisen lisäeläketurvan maksuja myös itse, saa hän vähentää maksamansa maksut eräin edellytyksin omissa verotuksessaan ansiotuloista.

Muusta kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvasta tai siellä kiinteästä toimipaikasta toimivasta vakuutuslaitoksesta otetun vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksut eivät ole vähennyskelpoisia. Ulkomailta Suomeen muuttaneen henkilön maksamat tällaisen vakuutuksen maksut ovat kuitenkin vähennyskelpoisia hänen verotuksessaan muuttovuodelta ja kolmelta sitä seuraavalta vuodelta, jos maksut perustuvat vakuutukseen, joka on otettu vähintään yhtä vuotta ennen henkilön Suomeen muuttamista.

5 Kokonaiseläke

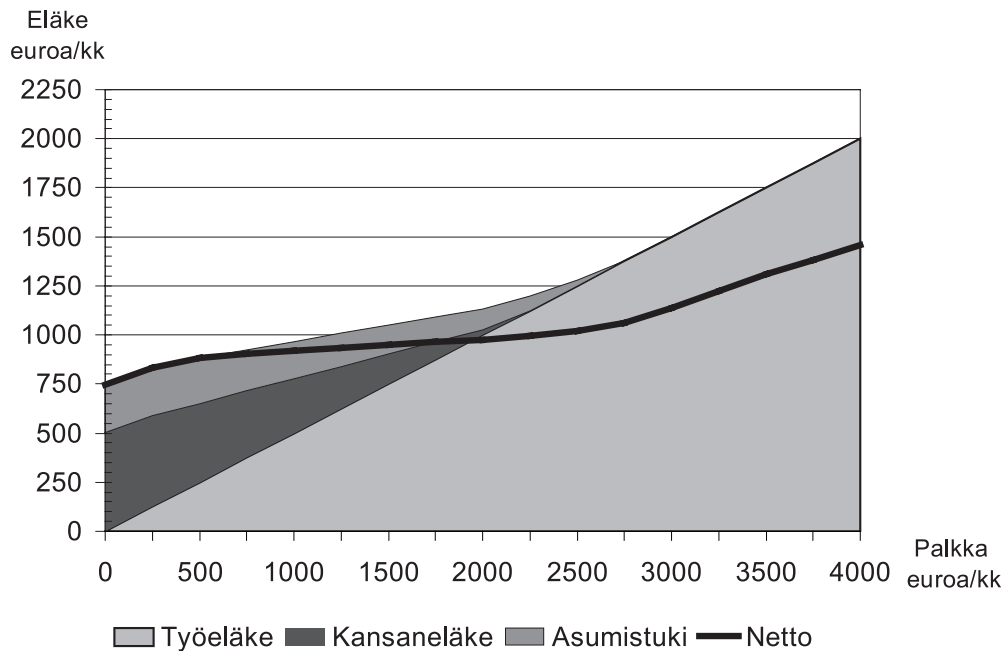
Kuten edellä on kuvattu, lakisääteinen eläketurva muodostuu työeläkkeestä ja asumiseen perustuvasta kansaneläkkeestä. Työtapaturvassa tai liikenteessä loukkaantuneelle voidaan maksaa myös niin sanottuja LITA-eläkkeitä.

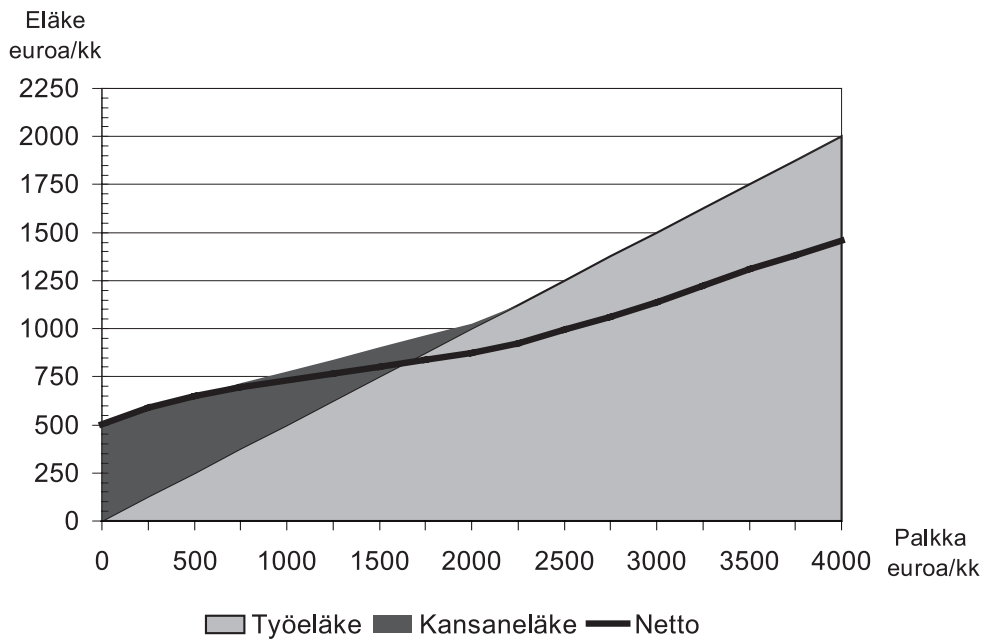
Työeläkkeen tarkoituksena on turvata työssäoloaikana saavutetun kulutustason kohtuullinen säilyminen eläkkeelle siirryttäessä ja eläkeaikana. Kansaneläkkeen tarkoituksena on taata vähimmäiseläke sellaiselle eläkkeensaajalle, jonka työeläke lyhyen työuran tai matalan ansiotason vuoksi jäänyt vähäiseksi tai jolla ei ole oikeutta työeläkkeeseen lainkaan.

Kuviossa 4 on esitetty työeläkkeen ja kansaneläkkeen muodostama eläkkeensaajan kokonaiseläke työuran aikaisen palkan mukaan. Eläkkeensaajalle voidaan myöntää myös tulovähenteistä asumistukea, joka on kuviossa mukana. Asumistuki on laskettu olettaen, että asumiskustannukset ovat 328 e/kk (arvio keskimääräisistä asumiskustannuksista vuonna 2007). Koska asumistuki ei ole automaattisesti kokonaiseläkkeeseen kuuluva osa, vaan riippuu myös asumiskustannuksista, on kuviossa 5 esitetty kokonaiseläke ilman asumistukea. Eläkkeensaajien asumistukea sai vuoden 2005 lopussa 170 000 henkilöä eli 13 prosenttia kaikista eläkkeensaajista. Pääosa heistä sai kansaneläkettä ja asui vuokra-asunnossa. Vuoden 2005 lopussa keskimääräinen asumistuki oli 144 euroa kuukaudessa.

Kuvioissa 4 ja 5 työeläke on 50 prosenttia palkasta ja kyseessä on 2. kuntaryhmässä asuva yksinäinen eläkkeensaaja. Kansaneläke alkaa 65-vuotiaana. Kuvioissa ei ole otettu huomioon mahdollista 4,5 prosentin karttumaa tai muita työeläkkeen osia, joita kansaneläkkeessä ei oteta huomioon.

Kuvio 4. Työeläke, kansaneläke ja asumistuki vuonna 2007.

Kuvio 5. Kokonaiseläke vuonna 2007.

Seuraavilla esimerkeillä on kuvattu yksityisen puolen työntekijän työ- ja kansaneläkkeestä koostuvaa kokonaiseläkettä brutto- ja nettotasoisena.

Verotus on laskettu olettaen, että samaa kuukausituloa on saatu koko vuoden ajan. Verotuksessa kuntien tuloveroprosentiksi on oletettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti 18,46 ja kirkollisveroprosentiksi keskimääräinen kirkollisveroprosentti 1,33. Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu palkansaajalla on 1,28 prosenttia ja päivärahamaksu 0,75 prosenttia. Eläkkeensaajan sairaanhoitomaksu on 1,45 prosenttia. Palkansaajan työeläkemaksuksi on oletettu yli 53-vuotiaan maksu 5,4 prosenttia.

Asumistuen laskennassa asumiskustannuksiksi on oletettu 328 e/kk (arvio asumistukea saavien keskimääräisestä asumiskustannuksesta vuonna 2007).

Esimerkki 1. Taulukossa on esitetty tilanne, jossa vanhuuseläke alkaa 65-vuotiaana vuonna 2007. Kahdelta vuodelta ansaittu 4,5 prosentin karttuma ei vähennä kansaneläkettä. Esimerkissä oletetaan, että 63 ikävuoden täyttämiseen mennessä karttunut työeläke on 50 prosenttia palkkatasosta, ja myös 4,5 prosentin karttuma on laskettu tästä samasta palkkatasosta. Palkassa on otettu huomioon yli 53-vuotiaan työeläkemaksu. Yksinäinen eläkkeensaaja, 2. kuntaryhmä.

Brutto- palkka (BP)	Netto- palkka (NP)	Työ- eläke	Työ- eläke 4,5 %	Kansan- eläke	Kokonaiseläke					
					Brutto	% BP:sta	Netto	% NP:sta	+ asumis- tuki	% NP:sta
0	0	0	0	504	504	...	504	...	745	
250	225	125	23	465	613	245	613	272	854	379
500	439	250	45	403	698	140	685	156	902	205
750	645	375	68	340	783	104	733	114	921	143
1000	838	500	90	278	868	87	781	93	941	112
1250	1013	625	113	215	953	76	829	82	960	95
1500	1174	750	135	153	1038	69	877	75	979	83
1750	1335	875	158	90	1123	64	924	69	996	75
2000	1484	1000	180	28	1208	60	970	65	1014	68
2250	1621	1125	203	0	1328	59	1036	64	1036	64
2500	1757	1250	225	0	1475	59	1121	64	1121	64
2750	1894	1375	248	0	1623	59	1224	65	1224	65
3000	2028	1500	270	0	1770	59	1320	65	1320	65
3250	2154	1625	293	0	1918	59	1407	65	1407	65
3500	2277	1750	315	0	2065	59	1495	66	1495	66
3750	2401	1875	338	0	2213	59	1582	66	1582	66
4000	2525	2000	360	0	2360	59	1669	66	1669	66
4250	2649	2125	383	0	2508	59	1757	66	1757	66
4500	2772	2250	405	0	2655	59	1844	67	1844	67
4750	2896	2375	428	0	2803	59	1931	67	1931	67
5000	3020	2500	450	0	2950	59	2012	67	2012	67
5250	3143	2625	473	0	3098	59	2092	67	2092	67
5500	3266	2750	495	0	3245	59	2173	67	2173	67
5750	3371	2875	518	0	3393	59	2254	67	2254	67
6000	3476	3000	540	0	3540	59	2335	67	2335	67
7000	3901	3500	630	0	4130	59	2658	68	2658	68
8000	4331	4000	720	0	4720	59	2981	69	2981	69
9000	4768	4500	810	0	5310	59	3284	69	3284	69
10000	5206	5000	900	0	5900	59	3560	68	3560	68

Esimerkki 2. Esimerkissä työeläke on kansaneläkkeen alkamishetken tasossa ja siinä ovat mukana ne osat, jotka kansaneläkettä määrättäessä otetaan huomioon. Taulukko kuvaa vuonna 2007 alkavaa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, tai sellaisen 65 vuotta täyttävän henkilön tilannetta, joka ei työskentele 63 ikävuoden täyttämisen jälkeen. Kansaneläke on varhentamaton kansaneläke 65-vuotiaana. Esimerkissä oletetaan, että työeläke on 50 prosenttia palkkatasosta. Yksinäinen eläkkeensaaja, 2. kuntaryhmä.

Brutto- palkka (BP)	Netto- palkka (NP)	Työ- eläke	Kansan- eläke	Kokonaiseläke					
				Brutto	% BP:sta	Netto	% NP:sta	+ asumis- tuki	% NP:sta
0	0	0	504	504	...	504	...	745	...
250	225	125	465	590	236	590	262	831	369
500	439	250	403	653	131	653	149	885	201
750	645	375	340	715	95	695	108	906	140
1000	838	500	278	778	78	730	87	920	110
1250	1013	625	215	840	67	766	76	934	92
1500	1174	750	153	903	60	801	68	949	81
1750	1335	875	90	965	55	837	63	963	72
2000	1484	1000	28	1028	51	872	59	977	66
2250	1621	1125	0	1125	50	925	57	997	62
2500	1757	1250	0	1250	50	994	57	1023	58
2750	1894	1375	0	1375	50	1062	56	1062	56
3000	2028	1500	0	1500	50	1139	56	1139	56
3250	2154	1625	0	1625	50	1226	57	1226	57
3500	2277	1750	0	1750	50	1308	57	1308	57
3750	2401	1875	0	1875	50	1382	58	1382	58
4000	2525	2000	0	2000	50	1456	58	1456	58
4250	2649	2125	0	2125	50	1530	58	1530	58
4500	2772	2250	0	2250	50	1604	58	1604	58
4750	2896	2375	0	2375	50	1678	58	1678	58
5000	3020	2500	0	2500	50	1752	58	1752	58
5250	3143	2625	0	2625	50	1826	58	1826	58
5500	3266	2750	0	2750	50	1900	58	1900	58
5750	3371	2875	0	2875	50	1970	58	1970	58
6000	3476	3000	0	3000	50	2039	59	2039	59
7000	3901	3500	0	3500	50	2313	59	2313	59
8000	4331	4000	0	4000	50	2586	60	2586	60
9000	4768	4500	0	4500	50	2860	60	2860	60
10000	5206	5000	0	5000	50	3134	60	3134	60

Esimerkki 3. Eläke alkaa 63-vuotiaana. Ennen 65 vuoden täyttämistä otettuun kansaneläkkeeseen tehdään 0,4 prosentin varhennusvähennys jokaista varhennuskuukautta kohti, joten kahdelta vuodelta vähennys on yhteensä 9,6 prosenttia.

Brutto- palkka (BP)	Netto- palkka (NP)	Työ- eläke	Kansan- eläke	Kokonaiseläke					
				Brutto	% BP:sta	Netto	% NP:sta	+ asumis- tuki	% NP:sta
0	0	0	455	455	...	455	...	697	...
250	225	125	420	545	218	545	242	787	349
500	439	250	364	614	123	614	140	855	195
750	645	375	307	682	91	676	105	899	139
1000	838	500	251	751	75	715	85	914	109
1250	1013	625	194	819	66	754	74	930	92
1500	1174	750	138	888	59	793	68	945	80
1750	1335	875	81	956	55	832	62	961	72
2000	1484	1000	25	1025	51	870	59	976	66
2250	1621	1125	0	1125	50	925	57	997	62
2500	1757	1250	0	1250	50	994	57	1023	58
2750	1894	1375	0	1375	50	1062	56	1062	56
3000	2028	1500	0	1500	50	1139	56	1139	56
3250	2154	1625	0	1625	50	1226	57	1226	57
3500	2277	1750	0	1750	50	1308	57	1308	57
3750	2401	1875	0	1875	50	1382	58	1382	58
4000	2525	2000	0	2000	50	1456	58	1456	58
4250	2649	2125	0	2125	50	1530	58	1530	58
4500	2772	2250	0	2250	50	1604	58	1604	58
4750	2896	2375	0	2375	50	1678	58	1678	58
5000	3020	2500	0	2500	50	1752	58	1752	58
5250	3143	2625	0	2625	50	1826	58	1826	58
5500	3266	2750	0	2750	50	1900	58	1900	58
5750	3371	2875	0	2875	50	1970	58	1970	58
6000	3476	3000	0	3000	50	2039	59	2039	59
7000	3901	3500	0	3500	50	2313	59	2313	59
8000	4331	4000	0	4000	50	2586	60	2586	60
9000	4768	4500	0	4500	50	2860	60	2860	60
10000	5206	5000	0	5000	50	3134	60	3134	60

Esimerkki 4. Brutto- ja nettoeläkkeen muutos 2006–2007.

Taulukossa on oletettu, että eläke on alkanut vuonna 2006 ja kyseessä on yksinäinen, 1. kuntaryhmässä asuva eläkkeensaaja. Kansaneläke on laskettu olettaen, ettei eläkkeensaajalla ole muita tuloja kuin työeläke. Kokonaiseläke tarkoittaa yhteenlaskettua työ- ja kansaneläkettä. Kansaneläke on laskettu keskimääräisenä siten, että vuoden 2006 tasokorotus on mukana sen voimaantulon jälkeisiltä kuukausilta. Työeläkkeeseen ja kansaneläkkeeseen on tehty indeksitarkistukset.

Vuoden 2006 verotuksessa kunnallisveroksi on oletettu 18,40 prosenttia (keskimääräinen kunnallisvero) ja kirkollisveroksi 1,33 prosenttia (keskimääräinen kirkollisvero). Vuoden 2007 keskimääräinen kunnallisvero on 18,46 prosenttia ja kirkollisvero 1,33 prosenttia.

Työeläke/kk 2006	Kansaneläke/kk 2006	Kokonais- eläke/kk (brutto) 2006	Kokonais- eläke/kk (netto) 2006	Kokonais- eläke/kk (brutto) 2007	Kokonais- eläke/kk (netto) 2007	Netto- eläkkeen muutos 2006– 2007, e/kk	Netto- eläkkeen muutos 2006– 2007, %
0	512	512	512	521	521	9	1,8
250	411	661	657	674	672	15	2,3
500	286	786	728	802	744	16	2,2
750	161	911	799	930	817	18	2,3
1000	36	1036	869	1059	889	20	2,3
1250	0	1250	986	1278	1009	23	2,3
1500	0	1500	1133	1533	1162	29	2,6
1750	0	1750	1291	1789	1331	40	3,1
2000	0	2000	1439	2044	1482	43	3,0
2250	0	2250	1587	2300	1634	47	3,0
2500	0	2500	1735	2555	1785	50	2,9
2750	0	2750	1882	2811	1935	53	2,8
3000	0	3000	2017	3066	2075	58	2,9
3250	0	3250	2151	3322	2215	64	3,0
3500	0	3500	2286	3577	2355	69	3,0
3750	0	3750	2420	3833	2495	75	3,1
4000	0	4000	2554	4088	2635	81	3,2

LÄHTEET

- Eläkkeet ja verotus. Verohallituksen julkaisu 68.06 1.4.2006. <http://www.vero.fi>
- Eläkkeensaajien asumistukilaki 28.7.1978/591. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780591>
- HE 90/2006 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle kansaneläkeliksi, laiksi vammaisuuksista ja laiksi eläkkeensaajan asumistuesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. <http://www.eduskunta.fi>
- Kansaneläkelaitos. <http://www.kela.fi>
- Kansaneläkelaki 8.6.1956/347. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1956/19560347>
- Laki tuloverolain muuttamisesta 1218/2006. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20061218>
- Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. <http://www.stm.fi>
- Suomen eläkejärjestelmä (2007) toim. Hietaniemi, Marjukka & Ritola, Suvi. Eläketurvakeskus. <http://www.etk.fi/page.asp?Section=11851>
- Tuloverolaki 30.12.1992/1535. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>
- Työeläkelakipalvelu – ohjeistot. Eläketurvakeskus. <http://tyoelakelakipalvelu.etk.fi/fi/soveltamisohje/>
- Työeläkkeen laskentaopas (2006) Eläketurvakeskus. Hietaniemi, Marjukka & Kujanpää, Johanna. <http://www.etk.fi/page.asp?section=12790>
- Valtion talousarvioesitys 2007. http://budjetti.vm.fi/indox/tae/2007/he_2007.html
- Verohallinto. <http://www.vero.fi>
- Veronmaksajat. <http://www.veronmaksajat.fi>
- Vuoden 2007 tuloveroasteikkolaki 1217/2006. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20061217>

LIITTEET

Liite 1. Verovähennykset ansiotuloverotuksessa

Ansiotulosta sekä valtion- että kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Tulonhankkimismenot:

- Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset 500 euroa ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 7 000 euroa.
- Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut
- Muut tulonhankkimiskulut vain siltä osin kuin ne ylittävät edellä mainitun tulonhankkimisvähennyksen (mm. menot ammattikirjallisuudesta, työhuonekulut, työpukukustannukset)
- Tulonhankkimisvähennys 620 euroa kaikille palkkatuloo saaville
- Moottorisaha- ja metsurivähennys

Puhtaasta ansiotulosta sekä valtion- että kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Pakolliset vakuutusmaksut

- Lakisääteinen työntekijän eläkemaksu (alle 53-v. 4,4 % ja 53-v ja yli 5,6 %)
- Työttömyysvakuutusmaksu (0,58 %)
- Sairausvakuutuksen päivärahamaksu (0,75 %)

Kollektiivisen lisäeläketurvan maksut

Eläkesäätiössä, eläkekassassa tai vakuutusyhtiössä kollektiivisesti järjestetystä lisäeläketurvasta verovelvollisen suorittamia maksuja 5 prosenttia palkasta, kuitenkin enintään 5 000 euroa vuodessa ja enintään työnantajan lisäeläketurvasta maksama määrä. Edellytyksenä on, että eläkettä aletaan vanhuuseläkkeenä maksaa aikaisintaan vakuutetun täytettyä 60 vuotta. Muusta kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvasta tai siellä kiinteästä toimipaikasta toimivasta vakuutuslaitoksesta otetun vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksut eivät ole vähennyskelpoisia. Ulkomailta Suomeen muuttaneen henkilön, lukuun ottamatta henkilöä, joka on ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen Suomeen muuttamista edeltäneiden viiden vuoden aikana, maksamat tällaisen vakuutuksen maksut ovat vähennyskelpoisia hänen verotuksessaan muuttovuodelta ja kolmelta sitä seuraavalta vuodelta, jos maksut perustuvat vakuutukseen, joka on otettu vähintään yhtä vuotta ennen henkilön Suomeen muuttamista.

Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys

Harkinnanvarainen vähennys, joka annetaan kun veronmaksukyky on olennaisesti alentunut esimerkiksi työttömyyden, sairauden tai elatusvelvollisuuden takia. Sairauden perusteella veronmaksukyvyyn katsotaan alentuneen oleellisesti, jos henkilön ja hänen perheenjäsentensä yhteenlaskettujen sairauskulujen määrä on vähintään 700 euroa verovuonna ja samalla vähintään 10 prosenttia henkilön puhtaiden pääomatulojen ja ansiotulojen yhteismäärästä. Vähennys on enintään 1 400 euroa.

Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset pelkästään valtionverotuksessa

Valtionverotuksen merityötulovähennys

Merityötulovähennys on 18 prosenttia merityötulosta, enintään 6 650 euroa.

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 2,22 kerrotaan täyden kansaneläkkeen (yksinäinen 1. kuntaryhmä) määrä, ja tästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei voi olla eläketulon määrää suurempi. Eläketulovähennystä pienennetään 70 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Vuonna 2007 eläketulovähennys on enintään 1 590 euroa tai tätä pienempi eläketulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä on suurempi kuin 1 460 euroa, pienennetään eläketulovähennystä 70 prosentilla ylimenevästä osasta.

$$1\,590 - 0,7 * (\text{puhtaat ansiotulot} - 1\,590)$$

Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset pelkästään kunnallisverotuksessa*Kunnallisverotuksen eläketulovähennys*

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,37 kerrotaan täyden kansaneläkkeen määrä (yksinäinen 1. kuntaryhmä / puoliso 1. kuntaryhmä), ja tästä vähennetään täyden perusvähennyksen määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 70 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

Eläketulovähennys on vuonna 2007 yksinäiselle enintään 7 150 euroa tai tätä pienempi eläketulon määrä ja naimisissa olevalle enintään 6 140 euroa.

$$\text{Yksinäisen eläketulovähennys: } 7\,150 - 0,7 * (\text{puhdas ansiotulo} - 7\,150)$$

$$\text{Puolison eläketulovähennys: } 6\,140 - 0,7 * (\text{puhdas ansiotulo} - 6\,140)$$

Kunnallisverotuksen invalidivähennys

Muusta puhtaasta ansiotulosta kuin eläketulosta vähennetään 440 euroa, kun haitta-aste on 100 prosenttia. Jos haitta-aste on pienempi, mutta kuitenkin vähintään 30 prosenttia, vähennyksenä myönnetään prosenttimäärän mukainen osuus 440 eurosta. Vähennys on kuitenkin vähintään sen suuruinen kuin mihin henkilöllä oli oikeus vuonna 1982.

Jos verovelvollinen on verovuonna saanut KELA:n työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen haitta-asteensa ilman eri selvitystä 100 prosentiksi, jos eläke on myönnetty täytenä, ja 50 prosentiksi, jos se on myönnetty osaeläkkeenä. Verovelvollinen säilyttää oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeen mukaiseen invalidivähennykseen senkin jälkeen, kun työkyvyttömyyseläke on muuttunut vanhuuseläkkeeksi.

Kunnallisverotuksen merityötulovähennys

30 prosenttia merityötulosta, enintään 11 350 euroa. Korotetaan 170 eurolla jokaista kuu-kautta kohden, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai rajojen sisäpuolella.

Opintorahavähennys

Enintään 2 200 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla puhtaan ansiotulon määrä ylittää vähennyksen täyden määrän.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Ansiotulovähennys lasketaan veronalaisten palkkatulojen tai muusta toiselle suoritetusta työstä saatujen ansiotulojen sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella, ei siis eläketuloista eikä työttömyyspäivärahoista.

Ansiotulovähennys on 49 prosenttia tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 26 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 250 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Kun puhdas ansiotulo < 14 000 euroa:

$$0,49 * (\text{Ansiotulo} - 2\,500), \text{ siinä tulon osasta, joka ei ylitä } 7\,230 \text{ euroa} \\ + 0,26 * (\text{Ansiotulo} - 7\,230) \text{ tulojen } 7\,230 \text{ euroa ylittävältä osalta, enintään } 3\,250$$

Kun puhdas ansiotulo > 14 000 euroa:

$$3\,250 - 0,04 * (\text{Puhdas ansiotulo} - 14\,000)$$

Perusvähennys

Perusvähennys myönnetään kaikkien muiden vähennysten vähentämisen jälkeen. Jos puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole yli 1 480 euroa, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 20 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

$$= 1\,480 - 0,2 * (\text{puhdas ansiotulo} - 1\,480)$$

Valtionverosta tehtävät vähennykset*Valtionverotuksen ansiotulovähennys*

Valtionverotuksen ansiotulovähennys lasketaan samojen ansiotulojen perusteella kuin kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Valtionverotuksen ansiotulovähennys on 3,6 prosenttia ansiotulojen 2 500 euroa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on 400 euroa. Verovelvollisen puhtaan tulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 0,9 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen alijäämähyvitystä ja erityistä alijäämähyvitystä. Jos valtion tulovero ei riitä, käyttämättä jäänyt osuus vähennetään verontarpeesta pidätysprosentin laskennan yhteydessä.

Kun puhdas ansiotulo < 33 000 euroa:

$$0,036 * (\text{Ansiotulo} - 2\,500)$$

Kun puhdas ansiotulo > 33 000 euroa:

$$0,036 * (\text{Ansiotulo} - 2\,500) - 0,009 * (\text{Puhdas ansiotulo} - 33\,000)$$

Valtionverotuksen invalidivähennys

Invalidivähennys lasketaan kertomalla 115 euroa invaliditeettiprosentilla (30–100 %). Jos verovelvollinen on verovuonna saanut pakolliseen eläketurvaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen haitta-asteensa ilman eri selvitystä 100 prosentiksi, jos eläke on myönnetty täytenä, ja 50 prosentiksi, jos se on myönnetty osaeläkkeenä. Verovelvollinen säilyttää oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeen mukaiseen invalidivähennykseen senkin jälkeen, kun työkyvyttömyyseläke on muuttunut vanhuuseläkkeeksi.

Elatusvelvollisuusvähennys

Elatusvelvollisuusvähennys on 1/8 maksetun elatusavun määrästä, enintään 80 e/lapsi.

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää kotitalous-, hoiva- tai hoitotyöstä sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyöstä maksamansa työnantajan sosiaaliturvamaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturma-, ryhmähenki- ja työttömyysvakuutusmaksut (ei kuitenkaan työntekijän osuutta) ja lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta. Ennakkoprintärekisterissä olevan työkorvauksesta on mahdollista vähentää 60 prosenttia. Kotitalousvähennys on enintään 2 300 euroa. Enimmäismäärään voi sisältyä kunnossapito- ja perusparannustyön perusteella myönnettävää vähennystä enintään 1 150 euroa. Omavastuu on 100 euroa. Vähennys tehdään ensisijaisesti valtion verosta ja jos se ei riitä, myös kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys voidaan siirtää vähennettäväksi myös puolison verotuksessa, jos oma valtionvero ei riitä vähennyksen tekemiseen. Ansiotulosta menevästä verosta vähennys tehdään muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä.

Alijäämähyvitys

Jos pääomatuloja ei ole tai niitä on vähemmän kuin pääomatuloon kohdistuvia vähennyskelpoisia menoja, syntyy alijäämä. Pääomatuloveroprosentin (28 %) mukainen osuus alijäämästä voidaan vähentää ansiotuloverosta. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1 400 euroa. Lapsikorotus enimmäismäärään on 400 euroa, kahdesta tai useammasta lapsesta korotus on 800 euroa. Ensiasunnon koroista voidaan vähentää alijäämähyvityksenä kuitenkin 30 prosenttia.

Erityinen alijäämähyvitys

Pääomatulolajin alijäämää voi syntyä myös pääomatuloista vähennettävien vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen perusteella. Jos vähennyskelpoisten vakuutusmaksujen yhteismäärä on suurempi kuin veronalaisten pääomatulojen yhteismäärä, 28 prosenttia yli menevästä osasta vähennetään ansiotulon verosta. Erityisen alijäämähyvityksen määrä ei sisälly alijäämähyvityksen enimmäismäärän laskentaan.

Liite 2. Veroperusteita ja sosiaalivakuutusmaksuja.

Liitetaulukko 1. Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen täysi määrä 1990–2007.

	Eläketulovähennys			
	Yksinäinen		Puoliso	
	mk	e	mk	e
1990	27 900	4 692,44	22 200	3 733,77
1991	29 700	4 995,18	25 000	4 204,70
1992	30 900	5 197,01	26 000	4 372,89
1993	32 000	5 382,01	27 000	4 541,07
1994	32 000	5 382,01	27 000	4 541,07
1995	32 800	5 516,56	27 600	4 641,99
1996	32 900	5 533,38	27 700	4 658,81
1997	33 100	5 567,02	28 000	4 709,26
1998	33 800	5 684,75	28 600	4 810,17
1999	34 400	5 785,66	29 100	4 894,27
2000	34 900	5 869,76	29 500	4 961,54
2001	37 300	6 273,41	31 700	5 331,56
2002		6 540		5 580
2003		6 640		5 660
2004		6 690		5 710
2005		6 810		5 830
2006		6 950		5 960
2007		7 150		6 140

Liitetaulukko 2. Valtion tuloveroasteikon alaraja 1990–2007.

	mk	e
1990	38 000	6 391
1991	40 000	6 728
1992	40 000	6 728
1993	40 000	6 728
1994	41 000	6 896
1995	42 000	7 064
1996	43 000	7 232
1997	45 000	7 568
1998	46 000	7 737
1999	47 000	7 905
2000	47 600	8 006
2001	66 000	11 100
2002		11 500
2003		11 600
2004		11 700
2005		12 000
2006		12 200
2007		12 400

Liitetaulukko 3. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti ja kirkollisveroprosentti 1991–2007.

	Keskim. kunnallis- vero-%	Keskim. kirkollis- vero-%
1991	16,62	1,28
1992	16,88	1,28
1993	17,20	1,3
1994	17,52	1,3
1995	17,53	1,3
1996	17,51	1,3
1997	17,43	1,3
1998	17,54	1,3
1999	17,62	1,3
2000	17,67	1,3
2001	17,67	1,3
2002	17,78	1,3
2003	18,03	1,3
2004	18,12	1,3
2005	18,29	1,33
2006	18,40	1,33
2007	18,46	1,33

Liitetaulukko 4. Eläkkeensaajan ja palkansaajan kansaneläkevakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksu 1990–2007.

	Kansaneläke- vakuutusmaksu		Sairausvakuutusmaksu (2006 alkaen sairausvakuutuksen sairaanhoidtomaksu)			Sairaus- vakuutuksen päiväraha- maksu
	Eläkkeen- saaja	Palkan- saaja	Eläkkeen- saaja	Palkan- saaja	Korotus yli 80 000 mk osalta	Palkansaaja
1990	0	1,55	1,7	1,7		
1991	0	1,55	1,7	1,7	1	
1992	3,05	3,05	2,2	2,2	1,5	
1993	2,80	1,80	3,9	1,9	1,5	
1994	2,55	1,55	4,9	1,9	1,9	
1995	1,55	0,55	4,9	1,9	1,9	
1996	0	0	4,9	1,9	1,45	
1997	0	0	4,9	1,9	0,45	
1998	0	0	4,2	1,5	0,45	
1999	0	0	3,9	1,5	0	
2000	0	0	3,2	1,5	0	
2001	0	0	2,7	1,5	0	
2002	0	0	1,9	1,5	0	
2003	0	0	1,5	1,5	0	
2004	0	0	1,5	1,5	0	
2005	0	0	1,5	1,5	0	
2006	0	0	1,5	1,33		0,77
2007			1,45	1,28		0,75

Liitetaulukko 5. Palkansaajan työeläkemaksu ja työttömyysvakuutusmaksu 1993–2007.

	Palkansaajan työeläkemaksu, %		Työttömyysvakuutusmaksu, %
	alle 53-v	53->	
1993	3,0		0,20
1994	3,0		1,87
1995	4,0		1,87
1996	4,3		1,50
1997	4,5		1,50
1998	4,7		1,40
1999	4,7		1,35
2000	4,7		1,00
2001	4,5		0,70
2002	4,4		0,40
2003	4,6		0,20
2004	4,6		0,25
2005	4,6	5,8	0,50
2006	4,3	5,4	0,58
2007	4,3	5,4	0,58

Liitetaulukko 6. Kansaneläkeindeksi, TEL-puoliväli-indeksi, työeläkeindeksi ja palkkakerroin 1990–2007.

	Kansaneläkeindeksi		TEL-puoliväli-indeksi (50/50)		Työeläkeindeksi (20/80)		Palkkakerroin	
	Pisteluku	Muutos-%	Pisteluku	Muutos-%	Pisteluku	Muutos-%	Pisteluku	Muutos-%
1990	1045	7,1	1481	6,8				
1991	1104	5,6	1595	7,7				
1992	1139	3,2	1682	5,5				
1993	1170	2,7	1688	0,4				
1994	1170	0,0	1688	0,0				
1995	1192	1,9	1712	1,4	1712			
1996	1195	0,3	1760	2,8	1737	1,5		
1997	1202	0,6	1791	1,8	1754	1,0		
1998	1223	1,7	1825	1,9	1783	1,7		
1999	1239	1,3	1868	2,4	1812	1,6		
2000	1253	1,1	1903	1,9	1838	1,4		
2001	1302	3,9	1981	4,1	1912	4,0		
2002	1333	2,4	2054	3,7	1968	2,9		
2003	1349	1,2	2103	2,4	2002	1,7		
2004	1357	0,6	2151	2,3	2028	1,3	1,000	
2005	1362	0,4	2191	1,9	2047	0,9	1,028	2,8
2006	1377	1,1	2246	2,5	2081	1,7	1,063	3,4
2007	1401	1,7	2311	2,9	2127	2,2	1,100	3,5

Eläketurvakeskuksen ajankohtaiskatsaukset vuonna 2007

1/2007 Kokonaiseläke 2007. Työeläke, kansaneläke ja verotus

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511

Faksi (09) 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511

Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS

Finland

Tel. +358 10 7511

Fax +358 9 148 1172

www.etk.fi